

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma arkusza:</i>	MHIP-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	10 czerwca 2026 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej ¹	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu.. Zdający: 1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu ([...] Egipt [...]) oraz przedstawia ich wkład w kulturowe dziedzictwo ludzkości. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej ²	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych cywilizacji Bliskiego Wschodu. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zwracamy uwagę, że w liceum ogólnokształcącym od roku szkolnego 2025/2026, a w technikum – od roku szkolnego 2026/2027 zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania wymagań ogólnych i szczegółowych określonych w [załączniku nr 1](#) do powyższego rozporządzenia.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zwracamy uwagę, że w liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 2024/2025 oraz w technikum w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026 zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania wymagań ogólnych i szczegółowych określonych w [załączniku nr 3](#) do powyższego rozporządzenia.

RozwiązanieRozstrzygnięcie: BPrzykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. jest mowa m.in. o Atonie – bogu egipskim, o dwóch krajach – świadczy to o tym, że tekst odnosi się do starożytnego Egiptu. Na fotografii B przedstawiono pismo hieroglificzne – jeden z rodzajów pisma staroegipskiego.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) 2) opisuje różne formy ekspansji w świecie greckim (wojny grecko-perskie [...]). (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

RozwiązanieRozstrzygnięcie: NiePrzykładowe uzasadnienie:

Na mapie zostały zilustrowane działania militarne z okresu późniejszego [działania militarne z okresu wojny peloponeskiej]. Tekst ze źródła 2. zawiera informację m.in. o Miltiadesie, który dowodził Grekami w bitwie pod Maratonem, która miała miejsce wcześniej.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z wszystkich źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Fragment tekstu B

Przykładowe uzasadnienie:

Fragment tekstu A odnosi się do wojny Rzymu z Hannibalem, a więc końca III w. p.n.e.

Fragment C odnosi się do okoliczności obalenia monarchii w Rzymie (VI w. p.n.e.).

Chronologicznie najpóźniejsze wydarzenia zostały opisane we fragmencie B – fragment ten odnosi się do wojny Oktawiana z Markiem Antoniuszem z I w. p.n.e.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	V. Bizancjum i świat islamu. Zdający: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	V. Bizancjum i świat islamu. Zdający: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury. (PP)

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z planu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego

Przykładowe uzasadnienie:

Na planie miasta została zaznaczona świątynia Hagia Sophia, która została ufundowana przez cesarza Justyniana Wielkiego. Władca ten panował w Bizancjum po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	
---	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo [...] Ottonów. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch władców.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Fragment A – Otto III

Fragment B – Otto I

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo [...] Ottonów. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XIII. Kultura średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje sztukę [...] gotycką [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XIII. Kultura średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje sztukę [...] gotycką. (PP)

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym nazwę i jedną widoczną cechę stylu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

RozwiązanieRozstrzygnięcie: BPrzykładowe uzasadnienie:

W tekście scharakteryzowano styl gotycki (strzelistość, ostre łuki, witraże). Ten styl architektoniczny dokumentuje fotografia, gdzie widać m.in. witrażowe okna, ostrołuki.

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) dokonuje bilansu panowania władców piastowskich (do 1138 r.). (PR)
---	---

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) dokonuje bilansu panowania władców piastowskich (do 1138 r.). (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści mapy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Bolesława Krzywoustego

Przykładowe uzasadnienie:

Na mapie zaznaczono m.in. trasy wypraw zbrojnych na Pomorze Gdańskie i Pomorze Zachodnie, które były celem polityki Bolesława Krzywoustego; trasę wyprawy niemieckiej na Polskę oraz miejsce bitwy na Psim Polu, które miały miejsce za panowania tego władcy.

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W tekście władca gwarantuje mieszczanom sporą odrębność prawną; uprawnienia wójta, jako reprezentanta właściciela w mieście; dziedziczny tytuł wójtowski; zwolnienia z części danin na rzecz pana dla wójta oraz dysponowanie 1/3 dochodów z opłat sądowych i stawami, młynami, karczmami itp.

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje [...] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje [...] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV [...]. (PP)

2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści mapy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Na mapie zaznaczono granice Królestwa Polskiego w roku śmierci Kazimierza Wielkiego, który w czasie swego panowania przyłączył m.in. Ziemię Dobrzyńską, Ruś Halicką. [W roku śmierci Władysława Łokietka poza granicami Królestwa Polskiego znajdowały się m.in. Ziemia Dobrzyńska, Ruś Halicka].

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa [...]. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Regulacja wspomniana w źródle 1. dotyczyła zwiększenie wymiaru pańszczyzny, co dawało szlachcie możliwość korzystania z darmowej siły roboczej w większym zakresie. Akt prawny ze źródła 2. dawał szlachcie monopol na posiadanie ziemi.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

pospolite ruszenie

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający: 3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający: 4) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR)

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z tekstu i wiedzy własnej.
 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Liberalizm gospodarczy zakłada m.in. swobodną wymianę handlową i brak ograniczeń fiskalnych. Opisana w tekście polityka była charakterystyczna dla merkantylizmu, czyli doktryny zakładającej m.in. ograniczenia w imporcie.

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury. (PP)

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym podanie jednej widocznej cechy stylu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienie:

Rokoko cechują m.in. jasna pastelowa kolorystyka, obfitość falistych linii (gięte nogi mebli, motywy roślinnych splotów).

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia [...]. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	
---	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 2.

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. przedstawiono koncepcję monarchii absolutnej, natomiast monteskiuszowska koncepcja władzy została opisana w źródle 2. – świadczy o tym podział władzy na trzy niezależne rodzaje: prawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.

Zadanie 16. (0–3)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia	XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Zdający: 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja. (PP)

przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	
---	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;	XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Zdający: 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja. (PP)

2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	
--	--

Zasady oceniania

- 3 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 2 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych bez przedstawienia kontekstu historycznego ALBO za prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego bez przedstawienia kontekstu historycznego.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Postać w koronie i z insygniami królewskimi otacza swym płaszczem (bierze pod ochronę, pod opiekę) przedstawicieli prostego ludu oraz przedstawicieli innych grup społecznych – jest nawiązanie do zapisów Konstytucji 3 maja. W tle widoczne są medalliony symbolizujące połączenie Polski i Litwy ściślejszym związkiem (Pogoń litewska i Orzeł polski) – konstytucja zapowiadała mocniejsze powiązanie Polski i Litwy. Ukazana jest pozytywna rola króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w przygotowaniu i uchwaleniu konstytucji w obliczu kryzysu Rzeczypospolitej w końcu XVIII wieku.

Zadanie 17.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

kongres wiedeński

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Ze źródła 1. wynika, że panowało powszechne zadowolenie monarchów z uzyskanych na kongresie wiedeńskim rezultatów. Podobna jest wymowa ilustracji ze źródła 2., na której monarchowie dzielą się zdobyczami po pokonaniu Napoleona.

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Aleksander Wielopolski realizował koncepcję stopniowego zwiększania autonomii Królestwa Polskiego w ramach Imperium Rosyjskiego drogą lojalizmu i powolnych reform.

Spółeczeństwo nie akceptowało tej drogi, widząc w postawie Wielopolskiego zaprzeczenie postawy patriotycznej.

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)
---	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. zaprezentowano bitwę pod Grochowem z okresu powstania listopadowego. Na monecie ze źródła 2. został przedstawiony Romuald Traugutt – dyktator powstania styczniowego.

Zadanie 18.3. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. 3) opisuje [...] charakter toczonych walk. (PP)

	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 1) Porównuje programy głównych obozów Wielkiej Emigracji i rozpoznaje ich przedstawicieli. (PR) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)
--	--

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. 3) opisuje [...] charakter toczonych walk. (PP) XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 1) Porównuje programy głównych obozów Wielkiej Emigracji i rozpoznaje ich przedstawicieli. (PR) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

urbanizacja

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska;

2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem, zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: po

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. przytoczony został fragment regulacji prawnej, która ograniczała Polakom prawo do budowania domów w zaborze pruskim. Fotografia ze źródła 2. dokumentuje historię Michała Drzymały, który – w proteście przeciw tym ograniczeniom – zamieszkał w wozie mieszkalnym.

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach;

	3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Piłsudski

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVII. I wojna światowa. Zdający: 5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych i Rosji. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej. (PP)

	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i międzynarodowe uwarunkowania odzyskania niepodległości przez Polskę (PR).
--	---

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVII. I wojna światowa. Zdający: 5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych i Rosji. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i międzynarodowe uwarunkowania odzyskania niepodległości przez Polskę (PR).

Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów.

1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Sytuacja na ziemiach polskich:

- We fragmencie A jest mowa o utworzeniu Rządu Tymczasowego Republiki Polskiej, a we fragmencie B o powrocie Piłsudskiego do Polski – oba wydarzenia miały miejsce w listopadzie 1918 roku.

Sytuacja w Europie:

- W fragmencie A jest mowa m.in. o abdykacji Wilhelma II, natomiast we fragmencie B jest mowa m.in. o rozpadzie Austrii – oba wydarzenia miały miejsce w listopadzie 1918 roku.

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 3) charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem [...] plebiscytów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 3) charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem [...] plebiscytów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Źródło 1. odwołuje się do plebiscytu na Górnym Śląsku – świadczą o tym nawiązania do przemysłowego charakteru tych ziem. Źródło 2 przedstawia wyniki głosowania w plebiscycie na Warmii i Mazurach, o czym świadczą nazwy okręgów.

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 2) wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 2) wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy. (PP)

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające interpretację dwóch elementów graficznych.
1 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające interpretację jednego elementu graficznego.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Strona tytułowa czasopisma dowodzi, że włoski faszyzm nawiązywał symboliką do starożytnego Rzymu – świadczy o tym rzymski gest pozdrowienia, jaki wykonuje Mussolini, oraz pęk różg liktorskich z zatkniętym w nich toporem.

Zadanie 25.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa;

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)
---	---

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Polacy pod Monte Cassino walczyli przeciwko Niemcom jako element koalicji wojsk alianckich. Plakat zniechęca do udziału w tych walkach, ukazując Monte Cassino jako śmiertelne zagrożenie – był wytworem hitlerowskiej propagandy.

Zadanie 25.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Anders

Zadanie 26. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 8) charakteryzuje powstanie warszawskie. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 8) charakteryzuje powstanie warszawskie. (PP)

Zasady oceniania

2 pkt – podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy między opiniami.

1 pkt – podanie podobieństwa ALBO różnicy między opiniami.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedźPodobieństwo:

W obu źródłach autorzy zwracają uwagę na swój osobisty udział w powstaniu warszawskim w kategoriach obowiązku patriotycznego.

Różnica:

Autor źródła 1. podkreśla, że jako uczestnik nie miał świadomości znaczenia zrywu powstańczego. Autor źródła 2 wskazuje, że powstanie było dla niego tragedią, ponieważ nie wierzył w jego powodzenie.

Zadanie 27.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 4) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu ([...] Czechosłowacja –1968 r.). (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 6) opisuje wydarzenia w [...] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W źródle 1. została zaprezentowana tzw. doktryna Breżniewa, która dawała ZSRS prawo do interwencji w wewnętrzne sprawy państw satelickich. Plakat ze źródła 2. nawiązuje do zastosowania tej doktryny – interwencji zbrojnej państw Układu Warszawskiego w Czechosłowacji w 1968 roku.

Zadanie 27.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 4) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu ([...] Czechosłowacja –1968 r.). (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 6) opisuje wydarzenia w [...] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Breżniew

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 2) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 3) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Zwolennicy Stanisława Mikołajczyka byli w opozycji do komunistów podczas wyborów w 1947 roku, a plakat nawołuje do głosowania na obóz komunistyczny, tzw. blok demokratyczny.

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 3) wyjaśnia genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 1968, 1970 [...]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 3) wyjaśnia genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 1968, 1970 [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienie:

Na fotografii B widać transparenty z hasłami nawiązującymi do propagandy władz PRL związanej z marcem 1968 roku, np. hasła antysyjonistyczne. [Fotografia A dokumentuje wydarzenia z wydarzeń z grudnia 1970 roku].

Zadanie 30. (0–15)

Temat 1.	Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR) III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego. (PP) 3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. (PP)
	Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR) III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego. (PP) 3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. (PP)

Temat 2.	Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje [...] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z [...] Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. (PP) 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej; 5) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.; 6) ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV w. (PR) XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.; 2) ocenia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce; 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim; 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w. (PP) 1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach;

		2) wyjaśnia program „zbierania ziem ruskich” i koncepcję „Trzeciego Rzymu” w polityce moskiewskiej w kontekście obecności Rzeczypospolitej na ziemiach litewsko-ruskich; 3) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim; 4) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim. (PR)
	Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje [...] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z [...] Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. (PP) 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej; 4) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.; 5) ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV w. (PR) XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.; 2) ocenia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce;

		3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim; 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w. (PP) 1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach; 2) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim; 3) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim. (PR)
Temat 3.	Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jalta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP) 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR) L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym Kraju. Zdający: 1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; 3) przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej; 4) analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; 5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego. (PP) 1) opisuje położenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej na arenie Międzynarodowej. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP) 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR) L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym Kraju. Zdający: 1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; 3) przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej; 4) analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; 5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego. (PP) 1) opisuje położenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej na arenie Międzynarodowej. (PR)

Zasady oceniania

A. NARRACJA HISTORYCZNA			
Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej	Poziom argumentacji wypowiedzi	Liczba punktów	Poprawność merytoryczna
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu	• bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	12 pkt	Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): 1–2 błędy merytoryczne (-1 pkt) 3–5 błędów merytorycznych (-2 pkt) powyżej 5 błędów merytorycznych (-3 pkt)
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego	11 pkt	
	• bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	10 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	9 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu (trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	9 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu	8 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	8 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	7 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	7 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	6 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu (pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane)	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	6 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	5 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	5 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	4 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	4 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	3 pkt	
Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	3 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	2 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	1 pkt	
Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.		0 pkt	

B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	Liczba punktów
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).	3 pkt
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	2 pkt
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	1 pkt
Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.	0 pkt

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW

(KRYTERIUM A – NARRACJA HISTORYCZNA)

1. **Funkcjonalność** wykorzystania wiedzy historycznej ocenia się w odniesieniu do tematu pracy. Zdający musi zająć stanowisko wobec zaprezentowanej tezy oraz je przekonująco uzasadnić, wykorzystując w swojej argumentacji właściwie dobraną wiedzę historyczną z zakresu trzech elementów/obszarów wskazanych w temacie.
 - a) **W pełni funkcjonalne** wykorzystanie wiedzy historycznej oznacza przywołanie w wypracowaniu:
 - o adekwatnych (trafnie dobranych, wyselekcjonowanych) do tematu oraz zajętego stanowiska faktów, postaci, procesów historycznych
 - o właściwej dla problematyki określonej tematem wypracowania terminologii historycznej
 które ilustrują tok rozumowania zdającego oraz przekonująco wspierają jego argumentację na poziomie co najmniej zadowalającym.
 - b) **Częściowo funkcjonalne** wykorzystanie wiedzy historycznej ma miejsce wtedy, gdy zdający przedstawił powierzchowną argumentację LUB/I np. w części zasadniczej pracy, obok trafnej argumentacji, w charakterze argumentów/przykładów wykorzystane są treści, które nie są spójne np. ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie albo nie odnoszą się do tezy zawartej w temacie pracy lub nie są związane z tematem.
 - c) Wiedza historyczna **nie jest wykorzystana funkcjonalnie**, jeżeli zdający bezrefleksyjnie referuje/odtwarza wszystko, co pamięta z danego problemu, ale nie odnosi się do tezy zawartej w temacie LUB jego argumentacja jest sprzeczna z zajęтым stanowiskiem.
2. **Argumentacja** to udowodnienie tezy/opinii/stanowiska przedstawionego przez zdającego za pomocą argumentów.
 - a) **Bogata argumentacja** – to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnie dobraną i szczegółową faktografią oraz adekwatną do omawianych zagadnień terminologią; szeroka, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w temacie.
Za bogatą argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 4 pkt.
 - b) **Zadowalająca argumentacja** – to argumentacja rzeczowa, poparta prawidłową faktografią i terminologią, zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem.
Za zadowalającą argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 3 pkt.
 - c) **Powierzchniowa argumentacja** – to argumentacja oparta na uogólnieniach, niewnikająca w istotę rzeczy, mało dokładna, w większości wsparta podstawową faktografią i terminologią, czasami niepoparta przykładami.
Za powierzchowną argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 1 pkt.

3. **Błędy merytoryczne** to ewidentne pomyłki zdających w zakresie:

- a) chronologii – błędne sytuowanie w czasie wydarzeń, procesów, postaci historycznych (np. *W połowie XV wieku epidemia dżumy, zwana czarną śmiercią, zakończyła się śmiercią około 1/3 liczby mieszkańców Europy.*; *Pod koniec II wojny światowej głównym przeciwnikiem komunistów w walce o władzę w Chinach był przywódca Kuomintangu – Sun Jat-sen*; *Kulminacyjnym momentem wojny secesyjnej była bitwa pod Yorktown*).
- b) terminologii – błędne stosowanie pojęć historycznych (np. *W okresie średniowiecza w Europie dominował ustrój monarchii despotycznych*; *Innym, obok jakobinów, klubem politycznym rewolucyjnego parlamentu we Francji, była żakeria*; *W wielu monarchiach europejskich, w zakresie dziedziczenia tronu, obowiązywała zasada predestynacji*).
- c) ukazywania związków przyczynowo-skutkowych – przypisywanie wydarzeniom historycznym niewłaściwych przyczyn lub skutków (np. *Bezpośrednią przyczyną tzw. nocy listopadowej 1830 roku była branka i polityka Aleksandra Wielopolskiego*; *Na mocy pokoju kończącego Wielką Wojnę z Zakonem Krzyżackim Polska odzyskała Pomorze Gdańskie wraz z Warmią, które to ziemie od tej pory nosiły nazwę Prus Królewskich*.)

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW
(KRYTERIUM B – SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI)

- 1. Jeżeli praca wypowiedź liczy mniej niż 300 słów, wówczas w tym kryterium przyznajemy 0 pkt.
- 2. Wypowiedź jest spójna, jeżeli elementy, które ją tworzą (wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie), stanowią logiczną i uporządkowaną całość.
- 3. Wywód jest uporządkowany, jeśli każdy kolejny akapit wynika z poprzedniego, a np. przedstawienie akapitów zaburzyłoby tok rozumowania przyjęty przez zdającego.
- 4. Zaburzenia w spójności mogą wynikać m.in. z:
 - a) błędów logicznych, w tym np. zbyt daleko idących uogólnień, nieuzasadnionych wniosków (np. wnioski w zakończeniu pracy nie wynikają z przeprowadzonego rozumowania), sprzecznych stwierdzeń
 - b) odstępstw od podporządkowania wyводу myśli przewodniej, np. wypracowanie zawiera niefunkcjonalne fragmenty stanowiące niezwiązane z tematem wątki poboczne
 - c) zredagowaniu wstępu lub rozwińcia, lub zakończenia, lub akapitu, które nie pasują logicznie do pozostałej części wypracowania, nie łączą się logicznie z poprzedzającą je częścią / poprzedzającym je akapitem
 - d) rozwijania jednocześnie więcej niż jednego wątku („zazębiana” się wątków)
 - e) pomijania pośrednich ogniw rozumowania, tzw. skróty myślowe
 - f) wprowadzenie treści nieistotnych, zbędnych dla pracy, bez związku/pozostających w wątpliwym związku z tematem/wywodem
 - g) wprowadzania dygresji stosowanych niefunkcjonalnie
 - h) przerywania toku myślenia zbędnymi zdaniami.
- 5. Błędy w spójności wewnątrz akapitów oznaczają np. nielogiczne połączenia zdań w akapicie oraz brak zastosowania w nim wskaźników zespolenia.
- 6. Błędy w spójności między akapitami oznaczają nielogiczne powiązanie danego akapitu z poprzednim lub poprzednimi akapitami oraz brak zastosowania wskaźników zespolenia między akapitami.

Zasady oceniania

A. NARRACJA HISTORYCZNA			
Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej	Poziom argumentacji wypowiedzi	Liczba punktów	Poprawność merytoryczna
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu	• bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	12 pkt	Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): 1 2 błędów merytorycznych (1 pkt)
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego	11 pkt	
	• bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	10 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	9 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu (trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	9 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu	8 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	8 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	7 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	7 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	6 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	6 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	5 pkt	

jednego elementu tematu (pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane)	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	5 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	4 pkt	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	4 pkt	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	3 pkt	
Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	3 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	2 pkt	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	1 pkt	
Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.		0 pkt	

B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	Liczba punktów
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).	3 pkt
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	2 pkt
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	1 pkt
Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.	0 pkt